

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Івано-Франківський фаховий коледж

ТВОРИМО ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

**Методичні рекомендації
до виконання курсового проєкту
«Передовий досвід та авторські методики»**

Івано-Франківськ – 2025

Підготовка вчителів, які володіють навичками організації інклюзивного освітнього середовища в початковій школі є важливим завданням сучасності. Даний посібник розкриває змістові, організаційні, методико-дидактичні основи реалізації курсових проєктів студентами четвертого курсу педагогічного відділення. Рекомендації враховують та будуються на теоретичних знаннях та практичних навичках, отриманих під час вивчення фахових та споріднених дисциплін, і проходження навчальної та виробничої практик.

У виданні розглянуто теоретичні та практичні аспекти творення інклюзивного освітнього середовища, висвітлено сучасні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами та представлено передовий досвід організації інклюзивного навчання. Методичні рекомендації щодо виконання курсового проєкту включають алгоритм роботи, вимоги до структури та змісту дослідження, а також критерії оцінювання.

Особливу увагу приділено дослідженню авторських методик і технологій, що сприяють ефективній інклюзії та соціалізації учнів у навчальному процесі. Практичні матеріали можуть бути використані як основа для розробки власних педагогічних рішень.

Посібник стане корисним ресурсом для студентів педагогічних спеціальностей, викладачів, методистів, практикуючих учителів початкової школи та для всіх, хто прагне впроваджувати інноваційні підходи в інклюзивну освіту та забезпечувати якісне навчання всім дітям незалежно від їхніх індивідуальних потреб.

Рекомендовано до друку Педагогічною радою Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Протокол № від . 2025)

Сидорів С. М. *Творимо інклюзивне освітнє середовище в початковій школі: Методичні рекомендації до виконання курсового проєкту «Передовий досвід та авторські методики»*. Івано-Франківськ, 2025. 52 с.

Рецензенти:

К. І. Гоцуляк - спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії професійної та практичної підготовки спеціальності «Початкова освіта» Івано-Франківського фахового коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

О. А. Тельна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри корекційної освіти та спеціальної психології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Авторка ілюстрації на обкладинці – Ангеліна Дубковецька.

(с) С. М. Сидорів, 2025

Зміст

Визначення, мета і завдання курсового проєкту	4
Структура, обсяг, вимоги до оформлення курсових проєктів	5
Захист курсового проєкту та критерії оцінювання.....	7
Підготовка педагогів до організації інклюзивного освітнього середовища	9
Принципи універсального дизайну у навчанні (УДН)	10
Інклюзивний огляд Професійного стандарту вчителя початкової школи	12
Профіль інклюзивного педагога від Європейської агенції зі спеціальної та інклюзивної освіти	24
Інтернет ресурси та друковані джерела з ідеями, щодо організації інклюзивного освітнього середовища	25
Орієнтовна тематика курсових робіт з авторських методик і передового досвіду навчання англійської в початкових класах	28
Оформлення списку використаних джерел.....	36
Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу	40
Поради. Вибір лексики та візуальне оформлення	41
ДОДАТКИ	43
Список використаних джерел.....	52

Визначення, мета і завдання курсового проєкту

Курсовий проєкт – самостійна, навчально-пізнавальна, творча, наукова робота індивідуально-групового характеру, яка відображає рівень компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок студента, здатність до професійної та дослідницької діяльності. Виконання студентами курсових проєктів – важлива форма підготовки фахівців, яка забезпечує формування у майбутніх педагогів наукового підходу до організації освітнього процесу у закладах освіти.

Підсумком методичної підготовки студентів спеціальності "Початкова освіта" спеціалізації "Англійська мова " є підготовка і захист курсового проєкту, який відіграє важливу роль у формуванні дидактико-проєктувальних умінь студентів та служить показником готовності до професійного викладання англійської мови у закладах освіти.

До курсового проєкту висувається ряд **вимог**, основними з яких є:

- цілеспрямованість у вирішенні завдань, що поставлені перед студентом;
- відповідність курсового проєкту сучасним умовам розвитку освіти в Україні;
- чіткість структури та логічність викладення матеріалу;
- переконливість аргументації та доказовість висновків;
- лаконічність формулювань;
- узагальнення результатів та обґрунтованість пропонованих практичних рекомендацій.

Метою курсового проєкту є формування у студентів навиків самостійного проведення досліджень у галузях фахової методики та суміжних дисциплін з перспективою подальшого впровадження результатів у теорію і практику професійної освіти.

Основними **завданнями** курсового проєктування є:

- поглиблювати теоретичні знання та надавати практичні уміння у процесі самостійного вирішення конкретних завдань із педагогіки, психології та фахових методик у закладах освіти;
- формувати компетентності щодо формулювання педагогічно-методичних завдань та вибору методів їх вирішення і реалізації в конкретних сучасних умовах професійної діяльності;
- розвивати навички самостійної роботи, пов'язаних з темою проєкту;
- закріплювати уміння користуватися спеціальною літературою з питань проєктування, довідниками, словниками, стандартами та іншими довідковими матеріалами;
- виробляти у студентів уміння самостійного педагогічного аналізу та обґрунтування методичних проєктних розробок;
- розвивати наукові здібності студентів і залучати їх до науково-дослідницької роботи.

Структура, обсяг, вимоги до оформлення курсових проєктів

Складовими елементами курсового проєкту є **науково-дослідна частина та курсовий продукт** (практична творча розробка). Структура науково-дослідної частини: титульна сторінка, план реалізації проєкту, зміст, паспорт проєкту, вступ, розділи теоретичної та практичної частини / продукту, висновки, список використаних джерел, додатки. Текст роботи набирається на комп'ютері і роздруковується.

Оформлення роботи згідно ДСТУ № 8302:2015:

- односторонній друк; розмір паперу А4 (297x210 мм);
- шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, колір – чорний, рівномірна щільність. Таблична інформація може бути 12 кеглем;
- для назв структурних елементів використовується той же кегль, але великі літери;
- кожен розділ починається з нової сторінки, крапка в кінці заголовка не ставиться; між заголовком і підзаголовком – інтервал один рядок;
- відступ в абзацах – 1,25 см; поля: ліве – 3 см, праве – 1,5 см, верхнє – 2 см, нижнє – 2 см;
- нумерація сторінок – правий нижній кут сторінки; нумерація сторінок у додатках не проводиться;
- ілюстрації та таблиці нумерують послідовно в межах розділу (Рис. 1.2. (другий рисунок розділу 1); Таблиця 2.3. (третя таблиця розділу 2)). Ілюстрації та таблиці у додатках не нумерують.

Титульний аркуш є першою сторінкою курсового проєкту, за ним розміщують план реалізації проєкту та зміст. Ці сторінки включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують, таким чином, нумерацію проставляють, починаючи з паспорту проєкту.

Зразок оформлення титульного аркуша наведено в Додатку А. Зразок оформлення змісту наведено в Додатку Б. Орієнтовний план реалізації проєкту наведено в Додатку В. Додаток Г містить взірець паспорту курсового проєкту, Додаток Д – зразок Анотації до курсового проєкту.

Обсяг науково-дослідної частини курсового проєкту до 15-25 сторінок машинописного тексту. Текст кожної із вказаних структурних розділів науково-дослідної частини повинен починатися з нової сторінки.

План реалізації проєкту (до 2 сторінок) є організаційно-підготовчим розділом і містить інформацію щодо термінів роботи над проєктом, а також послідовні етапи його реалізації. До захисту допускаються студенти, які мають письмову рекомендацію наукового керівника.

У паспорті курсового проєкту (обсяг до 2 сторінок) подається обґрунтування вибору теми, її актуальність, мета, завдання, короткий аналіз змісту, призначення розробки й особливості використання. Розшифровуються специфічні поняття і терміни.

Обсяг і структура роботи

Обґрунтуванням вибору теми є її актуальність на даному етапі розвитку освіти. *Актуальність* теми має бути представлена у формі стислого аналізу наукових доробок учених із вказаної проблеми і порівняння існуючих висновків і описів. *Мета* передбачає виявлення наукових фактів, формулювання закономірностей, обґрунтування доцільності використання курсового продукту. *Завдання* – це послідовні етапи дослідницької роботи, спрямовані на досягнення поставленої мети. *Об'єкт* – процес або явище, обране для дослідження, що породжує проблемну ситуацію. *Предмет дослідження*, включений до об'єкту дослідження – окрема сторона чи частина об'єкту дослідження.

Основна частина курсового проєкту (обсяг 10-15 сторінок) складається з двох-трьох розділів, у яких висвітлюється суть дослідження: педагогічна ідея, її методичне втілення, практична реалізація.

I розділ (підрозділи, пункти). Розкриває теоретичні аспекти дослідження: містить аналіз та визначення базових понять теми дослідження, проводить огляд попередніх досліджень даної проблеми іншими науковцями, висвітлює аспекти передового педагогічного досвіду та освітніх інноваційних технологій.

II розділ (підрозділи, пункти) може розвивати проблематику методичного втілення чи складатися з опису практичного застосування та методичних рекомендації щодо застосування курсового продукту в освітньому процесі (мультимедії, посібника, збірника вправ, методів, практичних завдань, методичних рекомендацій, плакатів, стендів тощо).

У висновках (обсяг до 2 сторінок) коротко формулюються основні результати, вказуються умови реалізації, можливості застосування та особливості використання розроблених рекомендацій. Висновки формулюють у відповідності до кожного поставленого завдання.

Список використаних джерел оформлюється згідно з чинними вимогами (стандарту оформлення бібліографії). У тексті обов'язкові посилання на використані джерела.

Додатки. При потребі частину матеріалу (презентації, відеоматеріали, таблиці, схеми, рисунки, розробки уроків, практичні рекомендації тощо) можна винести в кінець курсової роботи й оформити у вигляді додатків. Додатки нумеруються великими буквами українського алфавіту (за винятком літер: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь), наприклад: «Додаток А». Кількість додатків не обмежується. Кожен додаток має свій заголовок і починається з нової сторінки.

Курсовий продукт являє собою практичне втілення пошукової та практичної роботи під час роботи над проєктом. Він повинен бути актуальним, ресурсним, функціональним, практичним та естетичним. Можна апробувати та вдосконалювати курсовий продукт під час студентської практики. Ідеї курсових продуктів обов'язково узгоджуються з керівником. До виконаного курсового продукту розробляється анотація – свого роду інструкція до використання.

Захист курсового проєкту та критерії оцінювання

Захист курсових проєктів проводиться на відкритому засіданні комісії, до складу якої входять: заступник директора з навчальної роботи, завідувач відділення, голова циклової комісії, керівники курсових проєктів, студенти.

Доповідь студента під час захисту повинна складатися з:

- озвучення теми дослідження, мети і поставлених завдань на початку дослідження;
- короткого звіту про реалізацію завдань та результати виконання кожного етапу курсового проєкту;
- обґрунтування особистого внеску студента у вирішення поставлених завдань;
- обґрунтування актуальності, доцільності та ефективності використання курсового продукту у роботі зі студентами чи учнями;
- висновків та перспектив подальших досліджень.

Доповідь під час захисту може супроводжуватися мультимедійною презентацією і триває 5-8 хвилин.

Після доповіді студент відповідає на запитання керівника проєкту та присутніх.

Оцінка за курсовий проєкт є комплексною, яка враховує:

- якість роботи (змісту й курсового продукту);
- своєчасність виконання;
- уміння обґрунтовувати положення та результати;
- професійність виступу з презентацією фрагментів роботи.

Оцінка визначається як сума балів за суть, оформлення й презентацію на захисті згідно з наведеною нижче шкалою:

Оцінювання за 5-бальною системою

Оцінка «5»

Курсовий проєкт оформлений відповідно до вимог; зміст його у повному обсязі відповідає темі та визначеній меті; висновки відповідають завданням дослідження. Студент повністю висвітлює зміст проблеми дослідження, вільно володіє спеціальними термінами; послідовно викладає матеріал, використовує нормативні документи; впевнено і правильно застосовує одержані знання з даної дисципліни і суміжних дисциплін для вирішення практичних завдань; не робить граматичних помилок; розкриває зміст, актуальність, доцільність та ефективність використання курсового продукту у навчально-виховній роботі.

Оцінка «4»

Курсовий проєкт оформлений відповідно до вимог; зміст його у повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного чи стилістичного характеру; висновки відповідають завданням дослідження, але можуть бути недостатньо обґрунтованими. Студент розкриває основний зміст матеріалу, точно використовує спеціальні терміни, не допускає грубих

граматичних помилок; у відповідях можливі одна-дві неточності в термінології, які не змінюють суті одержаних результатів; розкриває зміст, актуальність, доцільність та ефективність використання курсового продукту з незначними неточностями.

Оцінка «3»

Курсовий проєкт не повністю оформлений відповідно до вимог; зміст його частково відповідає темі та визначеній меті; висновки не повністю відображають завдання дослідження. Зміст питання розкрито частково, не завжди послідовно; студент не пов'язує свої відповіді з раніше висвітленою інформацією у роботі; відповіді неповні, але суть питання в цілому висвітлена; для вирішення практичних завдань застосовує одержані знання з деякими труднощами; тільки частково розкриває зміст, актуальність, доцільність та ефективність використання курсового продукту.

Оцінка «2»

Курсовий проєкт виконаний не у повному обсязі, не відповідає вимогам. Студент не орієнтується у змісті курсового проєкту, не може пояснити застосування курсового продукту.

Оцінювання за 100-бальною системою

Оцінювання науково-дослідної частини та доповіді	0-50 балів
Обґрунтування теми (актуальність, практична значимість, формулювання мети і завдань, структурованість)	0-10
Розробка методів, засобів і способів контролю знань	0-10
Оформлення роботи згідно з вимогами	
Структура (вступ, зміст і висновки)	0-5
Оформлення списку використаних джерел	0-5
Захист роботи	
Доповідь на захисті та відповіді на додаткові питання	0-10
Презентація для візуалізації доповіді	0-10
Оцінювання курсового продукту	0-50 балів
Творчий підхід та оригінальність у створенні продукту	0-10
Естетичність зовнішнього виду продукту	0-20
Функціональність, зручність у використанні	0-20
Підсумкова оцінка	0-100

Підготовка педагогів до організації інклюзивного освітнього середовища

Незважаючи на порівняно недовгий строк впровадження інклюзивного навчання на державному рівні, Івано-Франківський фаховий коледж має досвід ефективних і позитивних практик, будучи організатором Всеукраїнського консорціуму з інклюзивної освіти та учасником міжнародної програми співпраці «Без кордонів: розвиток та підтримка інклюзивної освітньої спільноти». Викладачі та студенти проводять теоретичну та практичну роботу з інклюзії дітей з особливими освітніми потребами, тому рекомендується включати елементи інклюзивної освіти у тему проєкту, літературу і курсовий продукт.

Згідно законів Про освіту (2017), Про дошкільну освіту (2024), Про повну загальну середню освіту (2020):

Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;

Принципи інклюзивної освіти:

- самоцінність людини незалежно від її можливостей, здібностей і досягнень;
- здатність кожної людини відчувати та думати;
- право кожної людини бути почутою та на спілкування;
- підтримка та взаємодія з однолітками;
- реальні взаємостосунки;
- задоволення індивідуальних освітніх потреб кожної дитини;
- адаптація освітньої та інших систем до потреб дитини, а не навпаки;
- визнання спроможності до навчання кожної дитини та, відповідно, необхідність створення суспільством відповідних умов для цього;
- залучення батьків та родини як рівноправних партнерів та перших вчителів своїх дітей до навчального процесу;
- мультикомандний підхід у навчанні та вихованні дітей, що передбачає залучення педагогів, батьків та спеціалістів;
- відповідність рівня складності завдань здібностям дитини;
- рівний доступ до навчання в загальноосвітніх закладах та отримання якісної освіти кожною дитиною за місцем проживання;
- універсальний дизайн в навчанні.

Інклюзивне освітнє середовище (ІОС)– сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Інклюзивне освітнє середовище важливе для ефективної професійної діяльності педагогів та інших фахівців, надання якісних освітніх послуг. Зміст, основні напрями діяльності НУШ щодо створення ІОС базуються на низці принципів, як-от: повага людської гідності та різноманітності; особистої самостійності, вільного вибору, прав і свобод; рівності можливостей,

взаєморозуміння та відсутності будь-яких проявів дискримінації; індивідуалізації навчання; відкритості та гнучкості освіти.

Інклюзивна компетентність педагога відображає здатність створювати умови, що забезпечують функціонування освітнього середовища; здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; здатність до створення сприятливих умов з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів учнів;

Організація сприятливого психолого-педагогічного середовища закладу освіти з інклюзивним навчанням здійснюється шляхом:

- адаптації процесу організації освітнього середовища, здійснення навчання, розвитку, виховання, соціалізації, психолого-педагогічного супроводу учнів з ООП;
- підтримки міждисциплінарного підходу, реалізації індивідуальних освітніх траєкторій;
- забезпечення доступності процесу навчання шляхом гнучкості освітніх програм, урізноманітнення навчальних методик, зміни методів, прийомів й підходів до навчання;
- забезпечення гнучкості управління, пошуку ефективних рішень щодо задоволення різного роду потреб здобувачів в умовах інклюзивного освітнього середовища;
- підвищення професійного рівня фахівців закладу освіти;
- надання підтримки учасникам освітнього процесу.

Принципи універсального дизайну у навчанні (УДН)

Варіативність (гнучкість) способів подання навчального матеріалу. Всі учні (вихованці, студенти) мають різні провідні джерела сприймання інформації: хтось краще сприймає візуальну інформацію, хтось – аудіальну, а комусь необхідно мати тактильно-руховий контакт зі сприйнятими об'єктами. Це означає, що інформація надається в кількох форматах: через пояснення, колективне обговорення, відмінні навчальні завдання, з акцентом на візуальному, аудіальному та кінестетичному способах сприйняття.

Диференційованість способів самовираження. Учням (студентам) необхідно надати різноманітні можливості для демонстрації набутих знань, умінь і навичок, відповідно до їхніх індивідуальних психофізичних особливостей, схильностей, зацікавлень і вподобань. Іншими словами, у процесі оцінювання рівня навчальних досягнень використовуються різні, можливо нетрадиційні, методи, причому вони не мусять бути однаковими для всіх. До таких методів можуть належати, наприклад, як традиційні усні та письмові контрольні роботи чи тестові завдання, так і вербальні та/або візуальні презентації, виконання індивідуальних або групових проектів тощо.

Варіативність способів залучення до навчальної діяльності, що надає змогу враховувати потреби та можливості всіх учнів, ставити перед ними належні виклики та підвищувати рівень мотивації. Відповідно до цього принципу, педагог має враховувати відмінності між учнями у сенсі їхніх індивідуальних стилів навчання, здібностей і зацікавлень, аби не лише

задовольняти індивідуальні потреби, але й допомогти виявити свої сильні сторони

Один з попередніх курсових продуктів - стенд-навчальний ресурс (перекладений та адаптований) зі застосування універсального дизайну у навчанні. Рекомендації категоризовані згідно теорії функціонування трьох мереж головного мозку (емоційна, розпізнавальна та стратегічна) та їх особливій участі в навчанні та учінні: Залучення (Engagement), Представлення (Representation) та Дії і вираження (Action & Expression). Керуючись принципами УДН педагог ставить і досягає мети, а саме, виховує учнів-експертів, які є: Цілеспрямовані та мотивовані (Purposeful & Motivated); Кмітливі і знаючі (Resourceful & Knowledgeable); Стратегічно-мислячі і цілеспрямовані (Strategic & Goal-Directed)

Універсальний дизайн у навчанні: рекомендації від CAST

	<p>Provide multiple means of Engagement Використовуй різні засоби для Залучення</p> <p>Affective Networks The "WHY" of Learning Емоційні мережі Для ЧОГО вчити</p>	<p>Provide multiple means of Representation Застосовуй різні засоби для Представлення</p> <p>Recognition Networks The "WHAT" of Learning Розпізнавальні мережі ЩО вчити</p>	<p>Provide multiple means of Action & Expression Використовуй різні засоби для Дії і вираження</p> <p>Strategic Networks The "HOW" of Learning Стратегічні мережі ЯК вчити</p>
A c c e s s i b l e	<p>Provide options for Recruiting Interest</p> <ul style="list-style-type: none"> - Optimize individual choice and autonomy - Optimize relevance, value, and authenticity - Minimize threats and distractions <p>Надавай можливості для Зачинання учня</p> <ul style="list-style-type: none"> - Можливість вибору та прийняття рішень - Відповідність, цінність і автентичність - Мінімізуй відволікання та шкідливі фактори 	<p>Provide options for Perception</p> <ul style="list-style-type: none"> - Offer ways of customizing the display of information - Offer alternatives for auditory information - Offer alternatives for visual information <p>Передбачай різні можливості для Сприняття учнем інформації</p> <ul style="list-style-type: none"> - Різні способи представлення інформації - Альтернативна подача аудіоматеріалу - Різноманітні способи візуалізації 	<p>Provide options for Physical Action</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vary the methods for response and navigation - Optimize access to tools and assistive technologies <p>Передбачай різні можливості для Фізичної діяльності учня</p> <ul style="list-style-type: none"> - Різноманітні способи відповіді і пошуку - Оптимізований доступ до навчальних матеріалів та допоміжних технологій
D i v e r s e	<p>Provide options for Sustaining Effort & Persistence</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heighten salience of goals and objectives - Vary demands and resources to optimize challenge - Foster collaboration and community - Increase mastery-oriented feedback <p>Підтримка зусиль та наполегливості</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підсилюй значущість цілей і завдань - Адаптуй вимоги та ресурси в залежності від потреб і можливостей учня - Заохочуй взаємодію та співучасть - Забезпечуй зворотній зв'язок для успішного досягнення мети 	<p>Provide options for Language & Symbols</p> <ul style="list-style-type: none"> - Clarify vocabulary and symbols - Clarify syntax and structure - Support decoding of text and symbols - Promote understanding across languages - Illustrate through multiple media <p>Мова та символи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поясни термини та умовні позначення - Поясни синтаксис і структуру - Допомогай з розумінням тексту, математичних знаків і символів - Підтримай ілюстраційну та мовну комунікацію - Різноманітний ілюстраційний матеріал 	<p>Provide options for Expression & Communication</p> <ul style="list-style-type: none"> - Use multiple media for communication - Use multiple tools for construction and composition - Build fluencies with graduated levels of support for practice and performance <p>Вираження і комунікація</p> <ul style="list-style-type: none"> - Використовуй різні засоби комунікації - Надавай багато інструментів для навчальної та теоретичної діяльності учня - Забезпечуй особливу підтримку виконання завдань та представлення результату відповідно до рівня учня
P e r s o n a l	<p>Provide options for Self Regulation</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promote expectations and beliefs that optimize motivation - Facilitate personal coping skills & strategies - Develop self-assessment and reflection <p>Саморегуляція</p> <ul style="list-style-type: none"> - Створи умови для покращення мотивації та віри в власні сили - Використовуй самостійно справлятися з труднощами - Розвивай навички самооцінки та рефлексії 	<p>Provide options for Comprehension</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activate or supply background knowledge - Highlight patterns, critical features, big ideas, and relationships - Guide information processing and visualization - Maximize transfer and generalization <p>Розуміння</p> <ul style="list-style-type: none"> - Активуй попередні знання та досвід учня - Акцентуй на характеристиках і взаємних моментах, ідеях та взаємозв'язках - Керуй обробкою і засвоєнням інформації - Організуй взаємонавчання, узагальнення та обмін досвідом і знаннями 	<p>Provide options for Executive Functions</p> <ul style="list-style-type: none"> - Guide appropriate goal-setting - Support planning and strategy development - Facilitate managing information and resources - Enhance capacity for monitoring progress <p>Виконавчі функції</p> <ul style="list-style-type: none"> - Допомогай учневі визначити цілі - Підтримай навички планування та реалізації стратегій навчання - Єди застосувати інформацію та ресурси - Розвивай здатність учня контролювати прогрес у навчанні
C o n t r o l l e d	<p>Purposeful & Motivated Цілеспрямовані та мотивовані</p>	<p>Resourceful & Knowledgeable Кмітливі і знаючі</p>	<p>Strategic & Goal-Directed Стратегічно-мислячі і цілеспрямовані</p>

CAST (2018). Universal design for learning guidelines version 2.2 (graphic organizer). Wakefield, MA. https://www.cast.org/sites/default/files/2018-08/UDL_Graphic_Organizer_V2.2.pdf

При виконанні проекту рекомендується послуговуватися позитивною мотиваційною лексикою, звертати увагу на мультисенсорний підхід та різні (альтернативні) способи подачі матеріалу (візуальний, звуковий, тактильний..), розробити аудіо-супровід та субтитрування чи зробити індивідуальний набір наочності... Якісні дидактичних та методичних матеріалів обмаль – отож проєкт, який враховує особливі освітні потреби є перспективним.

Інклюзивний огляд Професійного стандарту вчителя початкової школи

Фахова підготовка вчителя і його професійна діяльність мають відповідати певним критеріям. Затверджений у 2020 році *Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти"* передбачає п'ять наскрізних (загальних) компетентностей, які вчитель має формувати у своїх учнів, а отже повинен володіти ними і сам. Як бачимо, усі ці компетентності є прямо дотичними до здатності і зацікавленості вчителя формувати позитивний клімат і сприятливе навчальне середовище, в якому кожна дитина зможе розвиватися у відповідності до своїх можливостей, інтересів, потреб і цілей.

5 загальних (наскрізних) компетентностей	Який це вчитель?
Громадянська ▶	<p>відповідальний, свідомий, толерантний, цінує та поважає права та свободу інших людей спілкується з учнями та батьками як з партнерами, знаходить спільну мову з усіма учасниками освітнього процесу, працює в команді</p> <p>цінує українську й інші культури, поважає представників інших культур; відчуває і виявляє національну культурну ідентичність; творчо самовиражається</p> <p>приймає ефективні рішення у професійній діяльності, відповідально ставиться до своїх обов'язків; мотивує колег та учнів до досягнення спільної мети</p> <p>генерує нові ідеї; розуміє проблемні ситуації, ефективно розв'язує їх; виявляє ініціативність та підприємливість</p>
Соціальна ▶	
Культурна ▶	
Лідерська ▶	
Підприємницька ▶	

Професійний стандарт також описує п'ять сфер діяльності (трудових функцій) учителя. Кожна з них охоплює по три професійні компетентності.

Трудові функції	15 професійних компетентностей
A Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів) ▶	A1 Мовно-комунікативна компетентність A2 Предметно-методична компетентність A3 Інформаційно-цифрова компетентність
B Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу ▶	B1 Психологічна компетентність B2 Емоційно-етична компетентність B3 Компетентність педагогічного партнерства
B Участь в організації здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища ▶	B1 Інклюзивна компетентність B2 Здоров'язберезувальна компетентність B3 Проектувальна компетентність

Г Управління освітнім процесом	▶ Г1 Прогностична компетентність Г2 Організаційна компетентність Г3 Оцінювально-аналітична компетентність
Д Безперервний професійний розвиток	▶ Д1 Інноваційна компетентність Д2 Здатність до навчання впродовж життя Д3 Рефлексивна компетентність

Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу (в тому числі й з учнями з ООП та їх батьками) описана через професійні компетентності, пов'язані з умінями педагога взаємодіяти у різних ситуаціях професійної діяльності, спільно організовувати безпечне, розвивальне освітнє середовище та ефективно управляти освітнім процесом (трудові функції Б, В, Г). Розглянемо їх детальніше крізь призму використання знань та навичок для організації інклюзивного освітнього простору.

Трудові функції		Професійні компетентності		Яким має бути вчитель?
Б	Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Б1 Психологічна компетентність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Враховує вікові та індивідуальні особливості учнів • Розробляє (за потреби) індивідуальний навчальний план, індивідуальну програму розвитку учнів • Формує в учнів позитивну самооцінку і я-ідентичність • Мотивує учнів до навчальної та суспільної діяльності • Організує комунікацію та взаємодію учнів, формує учнівську спільноту, в якій кожен відчуває себе її частиною, підтримує кожного в колективі
		Б2 Емоційно-етична компетентність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Усвідомлює і керує особистими емоціями та організовує сприятливий психологічний клімат в учнівському колективі • Успішно долає стресові та конфліктні ситуації, запобігає професійному вигоранню, • Вибудовує конструктивну і безпечну комунікацію та взаємодію з учасниками освітнього процесу, уміє слухати і чути • Відстоює свої права, навчає цього учнів • Поважає кожного, не допускає дискримінації, цькування • Залучає інших до прийняття спільних колективних рішень

		Б3 Компетен тність педагогіч ного партнерс тва	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Встановлює партнерські відносини з учнями, їхніми батьками, колегами • Здійснює педагогічний супровід, співпрацює з профільними фахівцями та командою супроводу • Залучає батьків до співпраці, прийняття рішень щодо ефективного навчання їх дітей
В	Участь в організації безпечно та здорового освітнього середовища	В1 Інклюзивна компетен тність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Створює умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища • Забезпечує в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів • Здійснює педагогічну підтримку та навчання осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах • Застосовує розумні пристосування та принципи універсального дизайну в інклюзивному освітньому середовищі • Володіє технологіями інклюзивного навчання • Модифікує навчальний матеріал у відповідності до освітніх потреб учня
		В2 Здоров'язбережувальна компетен тність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Організовує безпечне освітнє середовище, використовує здоров'язбережувальні технології • Створює умови для забезпечення фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів • Формує в учнів навички безпечного та здорового способу життя • Надає домедичну допомогу (за потреби)
		В3 Проектувальна компетен тність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Створює зручне комфортне середовище та осередки для навчання, виховання та розвитку учнів
Г	Управління освітнім процесом	Г1 Прогностична компетентність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Прогнозує результати освітнього процесу • Ставить досяжні цілі • Адаптує (або створює) навчальні програми • Планує освітній процес на рік, семестр, урок
		Г2 Організаційна компетен тність	▶	<ul style="list-style-type: none"> • Організовує навчальні заняття різних типів • Організовує учнів на уроці та в позаурочній діяльності • Організовує проектну діяльність учнів • Застосовує різні форми організації учнів на навчальному занятті • Раціонально використовує час

		Г3 Оцінювал ьно- аналітичн а компе- тентність	 <ul style="list-style-type: none"> • Застосовує формувальне, поточне, підсумкове оцінювання • Адаптує критерії оцінювання для розуміння їх учнями, залучає учнів до розроблення критеріїв оцінювання • Справедливо та об'єктивно оцінює навчальні досягнення учнів • Оцінює індивідуальні навчальні досягнення, а не учнів • Порівнює досягнення учня з його попередніми досягненнями • Отримує зворотний зв'язок від учнів щодо їх розуміння навчального матеріалу • Допомагає учню навчатися відповідно до власної траєкторії розвитку • Розвиває в учнів уміння здійснювати взаємо- і самооцінювання
--	--	---	---

Розглянемо опис трудових функцій, професійних компетентностей, знань, умінь, навичок педагога початкової школи в аспекті інклюзивності

Тр уд ові фу нк ції	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
Б	Б1. Психологічна компетентність		
	Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Б1.1.31. Індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію	Б1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей учнів (їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду) Б1.1.У2. Складати (брати участь у складанні) індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учня (за потреби), іншим чином сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів
	Б1.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої	Б1.2.31. Основні види самооцінки учнів (занижена, завищена, адекватна) та їх прояви	Б1.2.У1. Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування

позитивної самооцінки, я-ідентичності	Б1.2.32. Основні умови формування позитивної самооцінки учнів Б1.2.33. Основні стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів	Б1.2.У2. Створювати умови формування позитивної самооцінки учнів Б1.2.У3. Використовувати основні стратегії роботи з учнями, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки
Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність	Б1.3.31. Види пізнавальної діяльності учнів Б1.3.32. Основні умови формування мотивації учнів до навчання	Б1.3.У1. Застосовувати методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів Б1.3.У2. Створювати умови формування мотивації учнів до навчання
Б1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	Б1.4.31. Основні стратегії, спрямовані на посилення взаємодії учнів (створення правил класу, кооперативні форми навчання, проєктний підхід тощо)	Б1.4.У1. Використовувати стратегії, що заохочують учнів до ефективної взаємодії
Б2. Емоційно-етична компетентність		
Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Б2.1.31. Різновиди та інтенсивність почуттів та емоцій, причини їх появи Б2.1.32. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозумінню	Б2.1.У1. Використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями Б2.1.У2. Конструктивно реагувати на стрес, конфліктні ситуації, сприяти порозумінню Б2.1.У4. Застосовувати в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування
Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу	Б2.2.31. Методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого та емпатичного слухання,	Б2.2.У1. Організувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини й суспільні цінності

		ненасильницької та безконфліктної комунікації; культура діалогу	Б2.2.У2. Застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого й емпатичного слухання та ненасильницької комунікації, запобігати конфліктам в освітньому процесі
	Б2.3. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	Б2.3.31. Розмаїття та унікальність різних культур у суспільстві, відмінності між людьми, стратегії попередження, подолання і трансформації конфліктів Б2.3.32. Зміст основних актів міжнародного та національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку	Б2.3.У1. Взаємодіяти, враховуючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, а також дотримуючись етики спілкування Б2.3.У2. Застосовувати основні стратегії поведінки щодо захисту власних прав, а також захисту учнів під час освітнього процесу Б2.3.У3. Ураховувати в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкривати потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту
Б3. Компетентність педагогічного партнерства			
	Б3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі	Б3.1.31. Переваги та основні етапи суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем Б3.1.32. Основні ролі вчителя у професійній діяльності	Б3.1.У1. Застосовувати механізми суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем Б3.1.У2. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до

			саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей
	Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Б3.2.31. Основні форми та засоби визначення запитів та очікувань батьків Б3.2.32. Основні форми конструктивної взаємодії з батьками в інтересах учнів	Б3.2.У1. Визначати і враховувати запити і очікування батьків щодо навчання своїх дітей, участі в освітньому процесі Б3.2.У2. Залучати батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів Б3.2.У3. Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами
	Б3.3. Здатність працювати в команді з залученими фахівцями, асистентами вчителя та/або дитини для надання додаткової підтримки особам з ООП	Б3.3.31. Основні принципи командної взаємодії Б3.3.32. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП	Б3.3.У1. Організовувати співпрацю з залученими фахівцями на основі принципів командної взаємодії Б3.3.У2. Співпрацювати з профільними фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з ООП (за потреби)
В	В1. Інклюзивна компетентність		
	В1.1. Здатність створювати умови , що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	В1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання та їхні характеристики (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо) В1.1.32. Принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти та розумного пристосування	В1.1.У1. Використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі В1.1.У2. Застосовувати принципи та стратегії універсального дизайну в сфері освіти та розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо)

<p>V1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами</p>	<p>V1.2.31. Принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами V1.2.32. Види адаптацій/модифікації в освітньому процесі, зумовлених особливими освітніми потребами учнів</p>	<p>V1.2.У1. Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами V1.2.У2. Здійснювати необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів</p>
<p>V1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів</p>	<p>V1.3.31. Технології індивідуального й диференційованого навчання V1.3.32. Способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів V1.3.33. Середовище як чинник розвитку особистості учнів</p>	<p>V1.3.У1. Організувати процеси навчання виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей V1.3.У2. Використовувати в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку V1.3.У3. Організувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів</p>
<p>V2. Здоров'язбережувальна компетентність</p>		
<p>V2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу</p>	<p>V2.1.31. Ознаки безпечного освітнього середовища V2.1.32. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії й гігієни V2.1.33. Види та прояви насильства, булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм</p>	<p>V2.1.У1. Організувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил V2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу</p>
<p>V2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки</p>	<p>V2.2.31. Засади профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни</p>	<p>V2.2.У1. Проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я учнів V2.2.У2. Забезпечувати дотримання учнями вимог</p>

<p>життєдіяльності, санітарії та гігієни</p>	<p>B2.2.32. Особливості профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань, запобігання поширенню серед учнів звичок, небезпечних для їх здоров'я B2.2.33. Засади збереження психічного здоров'я в освітньому середовищі</p>	<p>безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни B2.2.У3. Створювати для збереження психічного здоров'я учнів</p>
<p>B2.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного способів життя</p>	<p>B2.3.31. Вплив освітнього процесу на спосіб життя і здоров'я учнів B2.3.32. Методики і технології формування культури здорового та безпечного способів життя учнів</p>	<p>B2.3.У1. Використовувати методики, що зменшують вплив стресогенних факторів на здоров'я учнів B2.3.У2. Планувати освітній процес з урахуванням принципів здорового та безпечного способу життя B2.3.У3. Використовувати методики і технології організації активного і безпечного дозвілля учнів B2.3.У4. Формувати в учнів навички здорового та безпечного способу життя</p>
<p>B2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності</p>	<p>B2.4.31. Взаємозв'язок організму людини з природним, техногенним і соціальним оточенням B2.4.32. Засади здорового способу життя B2.4.33. Вплив професійної діяльності на здоров'я та прийоми збереження особистого здоров'я у професійній діяльності</p>	<p>B2.4.У1. Дотримуватись у професійній діяльності санітарних правил і норм B2.4.У2. Здійснювати профілактичні заходи із збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності B2.4.У3. Використовувати методики зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням</p>
<p>B2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу</p>	<p>B2.5.31. Зовнішні ознаки погіршення фізичного стану учнів</p>	<p>B2.5.У1. Надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу</p>

		В2.5.32. Правила надання домедичної допомоги	
	В3. Проєктувальна компетентність		
	В3.1. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів	В3.1.31. Вимоги до змістового наповнення освітнього середовища В3.1.32. Перелік обладнання, необхідного для забезпечення викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів), їх інтеграції	В3.1.У1. Розміщувати та використовувати дидактичні матеріали та обладнання в навчальному приміщенні з урахуванням їх актуальності, доцільності, функційності, естетичної привабливості, а також індивідуальних освітніх потреб учнів В3.1.У2. Використовувати фізичний, інформаційний простори навчальних та інших приміщень закладу освіти як освітній ресурс В3.1.У3. Проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) спільно з учнями, зважаючи на їхні вікові особливості, інтереси й потреби
Г	Г1. Прогностична компетентність		
	Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу	Г1.1.31. Методики педагогічного прогнозування	Г1.1.У1. Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування
	Г1.2. Здатність планувати освітній процес	Г1.2.31. Види й етапи планування освітнього процесу Г1.2.32. Зміст модельних навчальних програм з відповідних навчальних предметів Г1.2.33. Вимоги до навчальних програм	Г1.2.У1. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти Г1.2.У2. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти Г1.2.У3. Розробляти навчальні програми на

		основи навчальних програм (за потреби)	модельних програм (за потреби)
Г2. Організаційна компетентність			
Г2.1. Здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів	Г2.1.31. Вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу	Г2.1.У1. Організувати освітній процес відповідно до вимог законодавства	
Г2.2. Здатність організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Г2.2.31. Форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Г2.2.У1. Організувати навчальні заняття різних типів Г2.2.У2. Застосовувати різні види і форми організації навчальної та пізнавальної діяльності учнів Г2.2.У3. Раціонально використовувати навчальний час	
Г3. Оцінювально-аналітична компетентність			
Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів	Г3.1.31. Види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо) Г3.1.32. Форми оцінювання (усна, письмова, цифрова, графічна, практична, тощо) Г3.1.33. Методики здійснення формувального, поточного, підсумкового оцінювання Г3.1.34. Способи фіксації результатів педагогічних спостережень Г3.1.35. Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів Г3.1.36. Етичні принципи та вимоги законодавства щодо академічної	Г3.1.У1. Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів Г3.1.У2. Застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу Г3.1.У3. Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання учнів Г3.1.У4. Розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності Г3.1.У5. Встановлювати та фіксувати результати навчання учнів, на їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію (за потреби) Г3.1.У6. Дотримуватися академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів Г3.1.У7. Забезпечувати дотримання учнями академічної доброчесності під час здобуття освіти	

		доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення	
Г3.2.	Здатність аналізувати результати навчання учнів	Г3.2.31. Методи і прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності	Г3.2.У1. Розвивати в учнів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності Г3.2.У2. Забезпечувати зворотний зв'язок з учнями щодо сприйняття, розуміння та засвоєння ними навчального матеріалу
Г3.3.	Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Г3.3.31. Методи та прийоми, методики і технології здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання	Г3.3.У1. Розвивати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання

Професійним стандартом також окреслюються професійні компетентності вчителя початкових класів відповідно до кваліфікаційної категорії. Список – орієнтовний, вчитель кожної наступної категорії (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст вищої категорії) має володіти уміннями попередньої категорії. Розглянемо їх, відповідно до того, що вимагають трудові функції Б, В і Г.

Професійна компетентність	Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
Б1. Психологічна компетентність				
Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Усвідомлює вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, та використовує відповідні форми і методи роботи з учнями; розпізнає індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи	Використовує індивідуальний підхід у роботі з учнями, у тому числі з особливими освітніми потребами	Здійснює диференційоване навчання для забезпечення освітніх потреб учнів	Здійснює необхідні адаптації та модифікації в освітньому процесі у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами

	темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу			
Б1.3. Здатність формувати позитивну самооцінку учнів	Планує освітній процес (добір методів, навчальних матеріалів, навчальних завдань тощо) та здійснює його для розвитку пізнавальної діяльності учнів	Застосовує стратегії роботи, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності учнів	Створює умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів	Використовує розроблені та апробовані у власному педагогічному досвіді прийоми щодо розвитку мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів

Профіль інклюзивного педагога від Європейської агенції зі спеціальної та інклюзивної освіти

Розроблений ще в 2012 році експертами з 25-країн документ містить перелік знань, компетентностей і цінностей, якими має володіти вчитель, щоб забезпечити якісне навчання, педагогічний підхід та врахування потреб кожного учня та учениці.

Профіль інклюзивного педагога ґрунтується на таких ключових цінностях і компетентностях:

1. Цінування різноманітності учнів – відмінності учнів є ресурсом і надбанням освіти.

Компетентності вчителя в рамках цієї цінності стосуються:

- 1.1. Розуміння концепцій інклюзивної освіти;
- 1.2. Ставлення педагога до учнівського різноманіття.

2. Підтримка всіх учнів – вчительські високі очікування стосуються прогресу та досягнень усіх учнів

У сфері компетенцій вчителя знаходяться:

- Сприяння академічному, практичному, соціальному та емоційному навчанням усіх учнів;
- Ефективні педагогічні підходи до навчання в різноманітних класах.

3. Робота з іншими – співпраця та командна робота є важливими підходами для всіх вчителів.

Сфери компетенції:

- Робота з батьками та родинами;
- Співпраця з іншими освітніми фахівцями.

4. Особистий професійний розвиток – вчителювання є навчальною діяльністю. Педагог бере відповідальність за своє навчання впродовж життя.

Сфери компетентностей в рамках цієї ключової цінності:

- Вчителювання як практика і рефлексія;
- Фахова підготовка вчителів як основа для безперервного професійного навчання та розвитку.

Таким чином

- освіта базується на ідеях рівності, правах людини та демократії для всіх учнів;
- інклюзивна освіта є реформуванням суспільства і не підлягає сумнівам та компромісам;
- інклюзивну освіту та якість освіти не можна розглядати відокремлено;
- лише доступу до спільної освіти недостатньо; залученість означає, що всі учні беруть участь у навчальній діяльності, яка є значимою для них.

Інтернет ресурси та друковані джерела з ідеями, щодо організації інклюзивного освітнього середовища

1. Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року: огляд інновацій https://znayshov.com/News/Details/natsionalna_strategiia_rozvytku_inkliuzyvnoho_navchannia_na_period_do_2029_roku_ohliad_innovatsii?
2. Спільнота Інклюзія без кордонів / Inclusion without borders <https://www.facebook.com/groups/InclusionUA>
3. Група проекту «Без кордонів: розвиток і підтримка інклюзивної освітньої спільноти» <https://www.facebook.com/groups/InclusiveEducationCommunity>
4. Експертно-інформаційний центр з універсального дизайну в Україні <https://ud.org.ua/>
5. Проект «Дивогра», який розробляє та видає книжки та ігри для розвитку мовлення у людей з розладами спектра аутизму та мовленнєвими порушеннями <http://www.dyvoгра.com/>
6. Planning Playtime <https://planningplaytime.com>
7. Обладнання для ресурсної кімнати в ДНЗ <https://b-pro.com.ua/katalog/inklyuzivna-osvita>
8. Оформлення кабінетів НУШ <https://vemakids.com.ua> <https://factor-r.com.ua>
9. Товари для впровадження інклюзії <https://inkluzia.com.ua>
10. Картки Домана <https://kartochki-domana.com.ua>
11. Програми розвитку дітей на сайті МОН <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
12. Ідеї обладнання для людей з ООПІ <https://www.facebook.com/koroglu.ondort>
13. Як створити інноваційне розвивальне предметне середовище <https://ezavdnz.mcfр.ua/868804>
14. Місячник-інтенсив КРОКИ ІНКЛЮЗИВНИМИ ПРОСТОРАМИ 5: організація інклюзивного освітнього середовища онлайн <https://cutt.ly/kxwENJ5>

15. Помічні книжки <https://asmonsoft.com/>
16. Профіль інклюзивних учителів: що вони мають знати та вміти. https://nus.org.ua/2020/04/13/profil-inklyuzyvnyh-uchyteliv-shho-vony-mayut-znaty-ta-vmity/#google_vignette

Друковані джерела

- Sydoriv, S. (2024). "Introduction". In *The Space of Inclusive Education*. Leiden, The Netherlands: Brill. https://doi.org/10.1163/9789004688131_001
- Budnyk, O., Sydoriv, S., Serman, L., Lushchynska, O., Tsehelnik, T., & Matsuk, L. (2022). Inclusive education in rural schools of Ukraine or how to ensure quality inclusive education in rural schools in Ukraine?. *Revista Brasileira De Educação Do Campo*, 7, e13940. <https://doi.org/10.20873/uft.rbec.e13940>
- Tkhir, M., Sydoriv, S. (2022) Being optimistic about inclusion: Biden's rhetorical strategy of positive self-presentation reflected in teacher training policy. *Journal of Curriculum and Teaching*, 11(3), 38-46. <https://doi.org/10.5430/jct.v11n3p38>
- Budnyk, O. & Sydoriv, S. (2019). Social and pedagogical aspects of the development of inclusive education. *Sociální pedagogika / Social Education*, 7(1), 36–48. <https://doi.org/10.7441/soced.2019.07.01.03>
- Sydoriv, S. (2023). Training Educators to Foster Inclusion and Resilience: Lessons From Ukraine. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 10(1), 167-186. <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.167-186>
- Sydoriv, S. (2022). Pre-service training of elementary school teachers for organization of inclusive learning environment. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 9(1), 169-179. <https://doi.org/10.15330/jpnu.9.1.169-179>
- Sydoriv, S. (2020). *Human rights, diversity, equality – developing inclusive learning environment: a companion for students and young professionals / Права людини, різноманітність, рівність – творимо інклюзивне освітнє середовище засобами англійської за професійним спрямуванням: навчально-методичний посібник*. Ivano-Frankivsk, Kushnir publishing.
- Навчальний курикулум з інклюзивної освіти / уклад. Л. М. Сидорів, О. А. Тельна, Т. М. Цегельник, С. П. Яланська, Н. М. Атаманчук, О. С. Деркачова, за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2020. 198 с.
- Навчальний курикулум з інклюзивної освіти : Теорія та методика інклюзивного навчання. Модулі 1-3 / уклад. Л. М. Сидорів, за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2020. 235 с.
- Навчальний курикулум з інклюзивної освіти : Теорія та методика інклюзивного навчання. Модулі 4-6 / уклад. Л. М. Сидорів, за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2020. 265 с.

- Sydoriv, S. (2020). Organizing and Sustaining Inclusive Learning Environment: International Practices. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 7(1), 122-128. <https://doi.org/10.15330/jpnu.7.1.122-128>
- Тельна О. А., Маланчій В. О., Дацьо Н. О, Сидорів С. М., Селепій О. Д., Весніна Н. В., Приймак Н. П., Сидорів Л. М. Сходинки інклюзії : наук.-практ. посібник для педагогів, студентів та батьків. / за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2019. 155 с.
- Budnyk, O. & Sydoriv, S. (2019) Social and pedagogical aspects of the development of inclusive education. *Sociální pedagogika / Social Education*, 7(1), 36–48. <https://doi.org/10.7441/soced.2019.07.01.03>
- Сидорів С.М. Інклюзивні практики у формуванні характеру дитини Inclusive Strategies and Practices in Developing Child's Character. *Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічні аспекти формування характеру дитини»*. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. 118 с.
- Сидорів С.М. Курсові проекти з методики викладання англійської мови як засіб поширення принципів інклюзивної освіти, співзвучні з ідеями Нової української школи. *Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій*. Івано-Франківськ, 11-12 жовтня 2018 р. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. Ч. 1. С. 396—404.
- Sydoriv S. Inclusive Education in the Ukrainian Carpathians: Comparing Disability Access between Ukraine and the U.S. *Conference: Appalachians/Carpathians: Sustainable Development in Mountain Regions: Patterns, Problems, and Prospects*. Yaremche, September, 19, 2017.
- Blyznyuk T, Sydoriv S. Ensuring the personality-centered approach in inclusive education. *Scientific Bulletin of Chelm*. 2017. №1. С. 33—43.
- Дацьо Н., Гошовський В., Якимів О., Маланчій В., Сидорів С. Нічого про нас без нас: poradnik для учасників інклюзивного процесу/ за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : Pysa4ka, 2018.
- Сидорів С. Інклюзивна освіта в Україні та США: First-hand experience. *Гірська школа: сучасні виклики і перспективи розвитку*. Івано-Франківськ, 2017. С. 355—369.
- Сидорів С. До питання ресурсної готовності майбутнього вчителя початкової школи при проведенні уроків англійської мови в умовах інклюзивної освіти. Педагогічні інновації в початковій школі: матеріали науково-методичного семінару. Івано-Франківськ, 2017. С. 83—87.
- Dubkovetska I., Budnyk O., Sydoriv S. Implementing inclusive education in Ukraine: problems and perspectives. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2016. Vol. 3, No. 2-3, С. 99—105.

Орієнтовна тематика курсових робіт з авторських методик і передового досвіду навчання англійської в початкових класах

** пропонувані теми можна розробляти в контексті навчання молодших школярів в інклюзивному освітньому просторі.*

Сучасні підходи до навчання англійської мови у початковій школі

1. Комунікативний метод у навчанні англійської мови молодших школярів
2. Ігрові методики у викладанні англійської мови у початкових класах
3. Використання інтерактивних технологій у навчанні англійської мови в початковій школі
4. Методика CLIL (Content and Language Integrated Learning) у початковій школі
5. Використання сторітелінгу у навчанні англійської мови молодших школярів
6. Використання театралізації для розвитку мовлення учнів на уроках англійської мови
7. Використання методики Total Physical Response (TPR) у навчанні англійської мови молодших школярів
8. Мнемотехніка у навчанні англійської лексики в початкових класах
9. Використання пісень та римівок у навчанні англійської мови в молодшій школі
10. Методика розвитку емоційного інтелекту у процесі вивчення англійської мови

Використання інноваційних технологій у навчанні англійської

11. Використання доповненої та віртуальної реальності у навчанні англійської мови в початкових класах
12. Використання освітніх платформ (Kahoot, Quizlet, Wordwall та ін.) для навчання англійської мови у початковій школі
13. Мобільні додатки як засіб формування іншомовної компетенції молодших школярів
14. Використання мультимедійних підручників для навчання англійської мови у початковій школі
15. Використання цифрових коміксів у навчанні англійської мови в початковій школі
16. Використання анімованих фільмів для розвитку слухового сприймання англійської мови
17. Використання онлайн-інструментів для формувального оцінювання рівня знань молодших школярів
18. Використання адаптивних технологій у навчанні англійської мови молодших школярів
19. Використання чат-ботів для практики англійської мови у початковій школі
20. Інтерактивні методи навчання англійської мови із використанням штучного інтелекту

Авторські методики навчання мови у початковій школі

21. Методика «Раннє читання» Глена Домана у навчанні англійської мови

22. Методика Говарда Гарднера щодо множинного інтелекту у викладанні англійської мови
23. Використання методики «Кубування» у навчанні англійської мови в початковій школі
24. Методика Валдорфської педагогіки у викладанні англійської мови молодшим школярам
25. Методика Сугестопедії у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку
26. Методика «Скетчноутинг» у навчанні англійської мови учнів початкової школи
27. Методика змішаного навчання (Blended Learning) у навчанні англійської мови
28. Використання мап пам'яті у навчанні англійської мови молодших школярів
29. Авторські методики розвитку критичного мислення у навчанні англійської мови
30. Методика «Діалог культур» у процесі навчання англійської мови молодших школярів

Використання ігрових технологій у навчанні англійської мови

31. Використання настільних ігор у навчанні англійської мови в початковій школі
32. Методика рольових ігор для формування комунікативної компетентності учнів
33. Методика використання квестів у навчанні англійської мови молодших школярів
34. Використання Lego-методики у навчанні англійської мови у початковій школі
35. Використання методики «Escape Room» у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку
36. Використання карткових ігор для вивчення англійської лексики у початкових класах
37. Використання технології «Gamification» у процесі навчання англійської мови
38. Методика навчання англійської мови через драматизацію казок
39. Використання креативних ігор для розвитку усного мовлення молодших школярів
40. Використання авторських інтерактивних завдань для навчання англійської граматики

Оцінювання і розвиток мовленнєвих навичок у початковій школі

41. Формування навичок усного мовлення у молодших школярів засобами комунікативної методики
42. Роль зворотного зв'язку у процесі навчання англійської мови молодших школярів
43. Використання проектної діяльності для розвитку мовленнєвої компетенції учнів початкової школи

44. Методика використання дебатів у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку
45. Використання технік рефлексії у навчанні англійської мови в початковій школі
46. Оцінювання рівня іншомовної компетенції молодших школярів: традиційні та інноваційні підходи
47. Використання самооцінювання та взаємооцінювання у процесі навчання англійської мови
48. Розвиток навичок письма у молодших школярів засобами інтегрованого навчання
49. Використання методики «Письмо як процес» у навчанні англійської мови молодших школярів
50. Використання аудіоподкастів для покращення розуміння англійської мови

Загальні підходи до викладання англійської мови в інклюзивній початковій школі

51. Комунікативний підхід у навчанні англійської мови дітей з ООП
52. Диференційований підхід у викладанні англійської мови молодшим школярам в інклюзивному класі
53. Використання інтегрованого навчання (CLIL) для учнів з ООП
54. Особливості організації навчального процесу з англійської мови в інклюзивному середовищі
55. Методика Total Physical Response у навчанні англійської мови дітей з особливими освітніми потребами
56. Використання гейміфікації в навчанні англійської мови в інклюзивному класі
57. Методика розвитку критичного мислення при вивченні англійської мови дітьми з ООП
58. Специфіка використання білінгвальних методик у навчанні дітей із затримкою психічного розвитку
59. Використання кейс-методу для навчання англійської мови в інклюзивному середовищі
60. Стратегії створення мовного середовища для учнів з різними навчальними потребами

Технології у навчанні англійської мови дітей з ООП

61. Використання мобільних додатків у навчанні англійської мови учнів початкової школи з ООП
62. Доповнена реальність у навчанні англійської мови в інклюзивному класі
63. Використання платформ Kahoot і Quizlet для навчання англійської мови дітей з ООП
64. Аудіо- та відеопідтримка як засіб навчання англійської мови дітей із дислексією
65. Використання інтерактивної дошки у навчанні англійської мови дітей з особливими освітніми потребами
66. Дистанційне навчання англійської мови для дітей з ООП: можливості та виклики

67. Використання 3D-моделювання у навчанні англійської мови дітей з порушеннями зору
68. Використання штучного інтелекту в адаптації навчальних матеріалів з англійської мови
69. Роль мультимедійних підручників у навчанні англійської мови дітей з особливими потребами
70. Адаптація онлайн-ресурсів (Duolingo, LingQ, BBC Learning) для учнів з ООП

Методики навчання англійської мови дітей з ООП

71. Особливості викладання англійської мови дітям з дислексією
72. Використання методу фоніксів (Phonics) у навчанні англійської мови дітей із затримкою мовлення
73. Методика навчання англійської мови дітей з аутизмом
74. Навчання англійської мови учнів з порушеннями слуху: особливості та методи
75. Формування навичок читання англійською мовою у дітей з порушеннями зору
76. Соціальні історії у навчанні англійської мови дітей з аутизмом
77. Методика використання мнемотехнік у навчанні англійської мови дітей з особливими потребами
78. Використання музикотерапії у навчанні англійської мови дітей з ООП
79. Адаптація методики ТРР для дітей з ДЦП у навчанні англійської мови
80. Використання візуальних підказок у навчанні англійської мови дітей з когнітивними порушеннями

Інклюзивне оцінювання у навчанні англійської мови

81. Диференційоване оцінювання у навчанні англійської мови учнів з ООП
82. Використання формувального оцінювання для підтримки дітей з особливими потребами
83. Альтернативні методи оцінювання знань з англійської мови дітей із сенсорними порушеннями
84. Використання портфоліо для оцінювання досягнень учнів з ООП
85. Методика безстресового тестування учнів із порушеннями мовлення

Психолого-педагогічні аспекти навчання англійської мови в інклюзивному середовищі

86. Створення комфортного мовного середовища для дітей з особливими освітніми потребами
87. Психолого-педагогічні підходи до формування мотивації вивчення англійської мови у дітей з ООП
88. Використання арт-терапії у навчанні англійської мови дітей з особливими потребами
89. Особливості навчання англійської мови дітей із синдромом Дауна
90. Співпраця вчителя, асистента та батьків у процесі навчання англійської мови

Порівняльний аналіз методик навчання англійської мови в інклюзивному середовищі

91. Порівняння методик Сугестопедії та Монтессорі у навчанні англійської мови дітей з ООП
92. Аналіз британських та українських підходів до навчання англійської мови дітей з особливими потребами
93. Використання методу Валдорфської педагогіки у навчанні англійської мови дітей з ООП
94. Метод Пімслера та його адаптація для учнів початкової школи з особливими освітніми потребами
- Досвід та інноваційні підходи у викладанні англійської мови в інклюзивній початковій школі**
95. Міжнародний досвід у навчанні англійської мови дітей з особливими потребами
96. Інноваційні авторські методики навчання англійської мови дітей з ООП
97. Використання методики «Раннє читання» Глена Домана у навчанні англійської мови
98. Авторські підходи до навчання англійської мови дітей з комплексними порушеннями
99. Практика адаптації підручників для дітей з особливими освітніми потребами
100. Інклюзивна освіта у США та Канаді: уроки для України
- Методика навчання англійської мови**
101. Педагогічні умови навчання іноземної мови молодших школярів в умовах військового стану
102. Полікультурність та різноманітність при вивченні англійської мови
103. Виховання українського молодшого школяра засобами іноземної мови
104. Нові тенденції та напрями навчання іноземної мови на ранньому етапі
105. Роль громади в вихованні та навчанні своїх малих учасників
106. Перехід до європейських гуманістичних цінностей засобами англійської мови
107. Підходи до вивчення іноземної мови на ранньому етапі для переміщених осіб
108. Виховання стійкості та резилентності під час вивчення англійської на ранньому етапі
109. Сучасний досвід та тенденції навчання англійської мови на ранньому етапі
110. Допоміжні та альтернативні засоби навчання комунікації англійською мовою в інклюзивному освітньому середовищі
111. Методики застосування технологій доповненої реальності під час навчання англійської мови на ранньому етапі
112. Використання відеоресурсів як засобу формування лексичної компетенції молодшого школяра
113. Використання вправ для формування навичок письма на уроках англійської мови
114. Використання джазових наспівів як засобу формування іншомовної фонологічної компетенції
115. Використання дидактичних ігор на заняттях англійської мови

116. Використання інтернет ресурсів для підготовки майбутнього вчителя англійської мови
117. Використання пісенних творів як засобу стимулювання мовленнєво-мисленнєвої діяльності молодших школярів
118. Використання пісенного матеріалу як засобу формування лексичної компетенції молодших школярів
119. Використання різних видів наочності у навчанні граматичного матеріалу
120. Використання рухливих ігор для розвитку мовленнєвої компетентності молодших школярів
121. Відображення реалій сучасності при вивченні англійської мови на ранньому етапі
122. Формування патріотичного світогляду при навчанні молодших школярів англійської мови.
123. Гра як засіб оптимізації формування лексичної компетенції молодших школярів
124. Методика викладання англійської мови в умовах інклюзивної освіти на початковому етапі
125. Методика використання автентичних матеріалів у процесі формування мовної компетенції молодших школярів
126. Методика використання інформаційно-комунікативних технологій на уроках англійської мови
127. Методика використання наочності у формуванні іншомовної комунікативної компетентності учня
128. Методика застосування навчальних ігор для підвищення ефективності навчання англійської мови на початковому етапі
129. Методика застосування новітніх прийомів навчання англійської мови
130. Методика навчання іноземної мови: історія та сучасність.
131. Методика стимуляції творчості молодших школярів засобами інтернету під час вивчення англійської мови
132. Методика формування екологічної грамотності молодших школярів засобами наочності на уроках англійської мови
133. Методика формування мовленнєвої особистості молодшого школяра на уроках англійської мови.
134. Навчання вимови на початковому етапі оволодіння усним мовленням
135. Навчання групового спілкування молодших школярів за допомогою проблемних завдань
136. Навчання навичок письма на початковому етапі вивчення англійської мови.
137. Навчання усного мовлення молодших школярів з використанням вербальних опор
138. Нетрадиційні форми організації навчання та їх використання
139. Застосування комунікативної методики на ранньому етапі вивчення англійської мови .
140. Організація інклюзивного освітнього простору засобами англійської мови

141. Основи формування позитивної мотивації у навчанні молодших школярів іноземної мови
142. Особливості викладання англійської мови в інклюзивних класах при роботі з слабочуючими дітьми
143. Особливості застосування ситуативного підходу до навчання діалогічного мовлення на початковому етапі навчання
144. Педагогічні умови використання ігор на заняттях з англійської мови
145. Педагогічні умови використання ІКТ при вивченні англійської мови на початковому етапі
146. Педагогічні умови застосування авторських методик навчання англійської мови на ранньому етапі
147. Педагогічні умови застосування авторської цифрової мультимедії на уроках англійської мови
148. Педагогічні умови застосування візуальних наочних засобів у навчанні англійської мови молодших школярів.
149. Педагогічні умови застосування дитячих римівок та віршиків (Nursery Rhymes) на уроках англійської мови
150. Педагогічні умови національного виховання на уроках англійської мови.
151. Розвиток діалогічної мовленнєвої компетентності молодших школярів з використанням методів комбінованої наочності
152. Розвиток іншомовної монологічної компетенції молодших школярів за допомогою комбінованої наочності
153. Розвиток комунікаційних навичок молодшого школяра в умовах дистанційного навчання.
154. Розвиток мислення молодших школярів на уроках іноземної мови
155. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів у навчанні монологічного мовлення іноземної мови на казковому матеріалі
156. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів у навчанні монологічного мовлення іноземної мови на казковому матеріалі
157. Розвиток соціокультурної компетентності молодших школярів на уроках іноземної мови
158. Роль і місце наочності на уроках іноземної мови на початковому етапі
159. Тестування вмінь аудіювання на початковому етапі
160. Технологія організації парного і групового спілкування на уроках англійської мови
161. Формування громадянської позиції на уроках англійської мови .
162. Формування у молодших школярів навичок культурної комунікації в інтернеті
163. Академічні проекти міжнародної співпраці як засіб підготовки викладача англійської мови
164. Методика організації інклюзивного освітнього середовища при вивченні англійської мови на ранньому етапі
165. Педагогічні умови застосування цифрових навчальних ресурсів під час дистанційного навчання молодшого школяра
166. Метод розповідання історій (сторітелінгу) у навчанні англійської мови молодшого школяра

- 167. Методика використання казки при вивченні англійської мови
- 168. Педагогічні умови застосування полісенсорного підходу на уроках англійської мови
- 169. Навчальні онлайн платформи як ресурс для навчання англійської мови на ранньому етапі
- 170. Методики вивчення англійської мови у дистанційному навчанні молодших школярів
- 171. Використання англійського дитячого фольклору як засобу формування мовної компетенції молодших школярів
- 172. Педагогічні умови навчання аудіювання молодших школярів
- 173. Методика навчання говоріння на заняттях з англійської мови

Бог багатому подібний фонтану, який наповнює різні посудини за їхнім об'ємом. Над фонтаном напис такий: „Нерівна всім рівність“. Ллються з різних трубок різні потоки в різні посудини, що стоять навколо фонтану. Менша посудина має менше, але в тому вона рівна більшому, що все одно є повним. І що дурніше, ніж рівна рівність, яку нерозумні люди в світ ввести всею намагаються.

Г.С.Сковорода

«Поглянемо тепер на всесвітній світ як на радісний дім вічного, як на прекрасний рай із численних вертоградів, ніби вінець із віночків, чи машинице, що з машинок складається. А я бачу в ньому єдине начало, так як один центр і один мудрий циркуль у множинності їх.

Г.С.Сковорода

"Diversity is being invited to the party; inclusion is being asked to dance."

Verna Myers (Vice President of Inclusion Strategy at Netflix)

"We will all profit from a more diverse, inclusive society, understanding, accommodating, even celebrating our differences, while pulling together for the common good."

–Ruth Bader Ginsburg

"Being able to feel safe with other people is probably the single most important aspect of mental health; safe connections are fundamental to meaningful and satisfying lives."

Bessel A. van der Kolk

Оформлення списку використаних джерел

Робота має базуватися на релевантних друкованих та електронних працях сучасних науковців, методистів та авторів державною та англійською мовою до яких студент може мати фізичний чи електронний доступ. Рекомендується використовувати твори, видані за останні 5 років. Кількість джерел – не менше 15. Поряд з цитуванням праць вітчизняних авторів заохочується використання джерел англомовних авторів. НЕ РЕКОМЕНДУЄТЬСЯ використовувати літературу, видану в країні-агресорі.

У тексті курсового проекту посилання на джерело може оформлюватися у квадратних дужках із зазначенням порядкового номера джерела та сторінкою, наприклад, [5, с.18], де 5 – порядковий номер джерела у списку використаних джерел, 18 – номер сторінки, з якої взято матеріал.

Як сучасна альтернатива – замість квадратних дужок використовуємо звичайні круглі, замість порядкового номера – прізвище(а) авторів. Цей міжнародний стиль цитування називається [APA style](#).

Наприклад:

Цитування в тексті – (Sydoriv, 2023, р. 183).

Джерело в списку літератури оформляється так – Sydoriv, S. (2023). Training educators to foster inclusion and resilience: Lessons from Ukraine. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 10(1), 167-186. <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.167-186>

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ з врахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 та стандарту APA

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Шкваріна Т.М. Англійська мова для дітей дошкільного віку: книга для вчителя. Київ: Шк. світ, 2024. 2. Бабенко Т.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. К. : Арістей, 2025.. 600 с. 3. Sydoriv, S. (2023). <i>Human rights, diversity, equality – developing inclusive learning environment: a companion for students and young professionals</i> . Ivano-Frankivsk, Kushnir publishing.
Два автори	1. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови: довідк. вид. 8-те вид. К.: Освіта, 2005. 2. Harmer, J. (2023). <i>How to Teach English</i> . Longman.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Авторські методики у навчанні мови : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.

	2. Gardenswartz, L., Cherbosque, J., & Rowe, A. (2010). <i>Emotional intelligence for managing results in a diverse world: The hard truth about soft skills in the workplace</i> . Nicholas Brealey Publishing.
Чотири і більше авторів	1. Черноватий Л.М., Карабан В. І., Набокова І. Ю., Дмитренко В. О. та інші. Практична граматики англійської мови з вправами. Том II: Посібник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2006. 2. Тельна О. А., Маланчій В. О., Дацьо Н. О, Сидорів С. М., Селепій О. Д., Весніна Н. В., Приймак Н. П., Сидорів Л. М. Сходинки інклюзії : наук.-практ. посібник для педагогів, студентів та батьків. 2-ге вид., випр. та доп. / за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2019. 156 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. Навчальний курикулум з інклюзивної освіти / уклад. Л. М. Сидорів, О. А. Тельна, Т. М. Цегельник, С. П. Яланська, Н. М. Атаманчук, О. С. Деркачова, за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2020. 198 с. 2. Budnyk, O., & Sydoriv, S. (Eds.). (2024). <i>The Space of Inclusive Education</i> . Leiden, The Netherlands: Brill. https://doi.org/10.1163/9789004688131
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферат и дисертацій	1. Кузава І. Б. Теоретичні та методичні засади інклюзивної освіти молодших школярів, які потребують корекції психофізичного розвитку : автореф. дис. ... докт. пед. наук. Київ, 2015. 42 с. 2. Пантюк, Т. І. Суспільно-педагогічні детермінанти підготовки дітей до школи в Україні: теорія і практика (1945–2017 рр.) [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д-ра пед. наук : 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки. Житомир, 2018. 44 с.

Дисертації	<p>1. Ратушняк Н. О. Індивідуалізація інклюзивного навчання учнів початкової школи : дис. ... д-ра філософії 013 Початкова освіта / Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2021. 253 с.</p> <p>2. Чупахіна С. В. Формування готовності майбутніх учителів до використання інформаційних технологій (ІТ) в інклюзивному навчанні учнів з особливими освітніми потребами. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.03 – корекційна педагогіка. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2021. 500 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 р. № 463-IX. <i>Відомості Верховної Ради</i>. 2020. № 31, С. 226). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n145 (дата звернення: 07.12.2025).</p>
Архівні документи	<p>1. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>2. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>
Частина видання: книги	<p>1. Сидорів С. Інклюзивна освіта в Україні та США: First-hand experience. <i>Гірська школа: сучасні виклики і перспективи розвитку</i>. Івано-Франківськ, 2017. С. 355–369.</p> <p>2. Petryshyn, R., Lutsenko, I., & Orlov, O. (2020). The impact of geopolitical and military parameters on inclusive education reform in Ukraine and Crimea. In O. Bilash (Ed.), <i>The research initiative on democratic reforms in Ukraine</i> (pp. 74-91). University of Alberta.</p> <p>3. Tichá, R, Telna, O, Šiška, J, Klapko, D, & Kincade L. (2020). Choices, preferences, and disability: A view from Central and Eastern Europe. In R. Stancliffe, M. Wehmeyer, K. Shogren, B. Abery (Eds.), <i>Choice, preference, and disability</i> (pp. 111–132). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-35683-5_6</p>
Частина видання: матеріалів	<p>1. Сидорів С. Застосування ШІ в професійній підготовці педагогів початкової школи до розбудови інклюзивного освітнього простору. <i>Штучний інтелект у науці та освіті (AISE</i></p>

конференцій (тези, доповіді)	<p>2024). <i>Artificial intelligence in science and education : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції</i> (Київ, 1-2 березня 2024 р.). Київ : УкрІНТЕІ, 2024. С. 254-256.</p> <p>2. Sydoriv, L., & Sydoriv, S. (2022). Training teachers for implementing inclusive learning environment: Soft skills and creative abilities development. <i>Actual problems of the teacher's creative person forming in the context of continuity of preschool and primary education: Collection of the International Scientific Internet Conference, Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, 675</i>(11). 626-630. Vinnytsia: Mercury-Podillia.</p>
Частина видання: довідкового видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Zayarnyuk A. Historians as enablers? Historiography, imperialism, and the legitimization of Russian aggression. <i>East/West: Journal of Ukrainian Studies</i>. 2022. Vol. 9, №2. https://doi.org/10.21226/ewjus754</p> <p>2. Sydoriv, S. (2023). Training Educators to Foster Inclusion and Resilience: Lessons from Ukraine. <i>Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 10</i>(1), 167-186. https://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.167-186</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Tichá, R. and Dockter, S. (2022). Transition in times of crisis. <i>Impact. Feature Issue on Transition in a Global Context for People with Intellectual, Developmental, and Other Disabilities, 35</i>(2). Institute on Community Integration, University of Minnesota. Retrieved November 17, 2022, from https://publications.ici.umn.edu/impact/35-2/transition-in-times-of-crisis</p>
Електронні ресурси	<p>1. Конвенція про права дитини. Версія для дітей. Дата публікації листопад 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uni.cf/3iPpVbu (дата звернення: 10.07.2025).</p> <p>2. Sydoriv, S., Melnyk, Kh., Sydoriv, L., & Sydoriv, M. (2022, October 3-5). <i>Inclusive education teacher training for community development</i>. Virtual World Community Development Conference 2022. Inclusion as a Global Challenge for Community Development [Video]. YouTube. Retrieved November 17, 2024, from https://youtu.be/9DabL4g_9lc</p> <p>3. Top 10 Children's Books for Creative Inspiration [Електронний ресурс]. Режим доступу https://ua.udemy.com/organization/search/?src=ukw&q=Children%27s+Literature</p>

Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу

Варіативний складник. Освітній напрям «Мовлення дитини. Іноземна мова»

Мовленнєва компетентність у сфері іноземної мови — це оперування дитиною на базовому рівні основами іншомовних фонетичних, лексичних і граматичних знань у процесі аудіювання, діалогічного та монологічного мовлення.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес до іноземної мови як засобу комунікації; мотивована на цінність іншомовного спілкування з однолітками та дорослими. Свідомо демонструє позитивну (вербальну та/або невербальну) реакцію на присутність іноземної мови в довір'ї. Проявляє почуття поваги до національної культури інших народів; дотримується мовленнєвого етикету під час спілкування іноземною мовою, зокрема притаманного народу-носія мови.

Сформованість знань й умінь: диференціює на слух звуки іноземної мови, фонетично правильно оформлює власне мовлення. Ситуативно зумовлено застосовує іншомовні лексичні одиниці. Граматично правильно поєднує слова у словосполучення та нескладні речення. Демонструє базову сформованість умінь сприймати на слух та розуміти зв'язне іноземне мовлення, включаючи пасивний мінімум. Ініціює та активно бере участь у нескладних діалогах з однолітками та дорослими в межах пізнавальних інтересів. Розуміє та свідомо відтворює доступні приклади іншомовних римованих та прозових творів.

Навички: розуміє існування багатомовності та полікультурності в сучасному світі. Свідомо сприймає іноземну мову як інструмент отримання нової інформації та контактування. Виявляє здатність застосовувати набуті знання та вміння іншомовного спілкування в нових умовах. Активно включається у комунікативні дії іноземною мовою та правильно використовує невербальні засоби спілкування.

Участь батьків. Підтримка процесу формування мовленнєвої компетентності у площині оволодіння іноземною мовою може відбуватися шляхом:

- підтримки інтересу дитини до опанування іноземною мовою завдяки розширенню знань про інші країни, народи тощо;
- заохочення дитини до активізації набутих іншомовних знань в розважальних і пізнавальних заходах (безпосередньо та через технічні засоби);
- забезпечення помірно обмеженого доступу до навчальних і розвивальних комп'ютерних ігор з елементами іноземної мови;
- використання аудіо- та відеоматеріалів іноземною мовою.

Більше <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>

Поради. Вибір лексики та візуальне оформлення

Доречно в прикладах використовувати лексику, яка актуальна, цікава і зрозуміла для учнів конкретної вікової групи. Напр. Kate likes to play with her brother чи Denis has a great Youtube chanel. а не Mr Brown speaks about weather.

Ілюстрації варто підбирати барвисті, яскраві, дитячі, модні, уникати Фіксіків, Маші, Смешаріків. Краще герої англомовних чи українських мультиків у гарній графічній якості. Зразочки студентських мальованих постерів тут: <https://photos.app.goo.gl/fTRzedohhDRwWHb82>

Ідеї формату фізичного курсового продукту з варіантом самостійного виготовлення чи замовлення і доставки онлайн:

- предмети інтер'єру для організації інклюзивного освітнього простору
- стаціонарний навчальний стенд, портабельний банер...
- магнітна (фетрова...) дошка з рухомими словами, фігурками, знаками
- міні театр (тіней, пальчиковий), м'які книжечки з тканини..

Перед виготовленням кінцевого продукту варто узгодити з викладачем вигляд продукту, наповненість, показати макет, надіслати електронний варіант..

Інтерактивність та багатоформатність

Було б добре, якщо діти могли б працювати з курсовим продуктом інтерактивно: переміщувати фігурки чи слова, змінювати, додавати (заламіновані на липучках, чи з фетру, чи на магнітиках..) Можна розробити додаткові матеріали: flash-cards, роздаткові, картки, ігри, кросворди... Можна придумати тематичні казочки чи історії по темі проєкту.

Можна розробити курсовий продукт в різних форматах: великий (напр. твістер), настільна гра (як монополія), електронна гра на основі однакових завдань.

Студентські електронні ресурси дистанційного року навчання <https://www.facebook.com/groups/IFteachingEnglish>

Фото і відео. На захисті проєкту доречно показувати презентацію та відео з елементами проєкту. Можна у процесі виготовлення продукту робити фото, і зняти відео, де ви працюєте з дітьми використовуючи продукт. З школярами, родичами чи сусідами, головне, щоб була практична складова.

Безпека, функціональність, практичність, естетичність

Не-електронна версія курсового продукту має бути безпечною для дітей (м'який матеріал, polifoam, фетр, яскравий, нетоксичний, в стилі НУШ), до нього варто зробити анотацію-інструкцію з вправами і завданнями та електронний відповідник.

Кілька онлайн інструментів:

<https://learningapps.org/>

<https://www.powtoon.com/>

<https://www.storyboardthat.com/>

<https://www.joomag.com/>

<https://www.flipsnack.com>

<https://padlet.com/dashboard>

<https://plickers.com/> <https://graasp.eu>

Багато візуальних ідей на Pinterest:

<https://www.pinterest.com/> -- teaching english to kids inclusive education

Модель стратегії "Відповідь на втручання" (Response to Intervention)

Instruction for Students Receiving Sp.Ed. Services

- Individualized
- High Intensity

Навчання учнів, які отримують спеціальні освітні послуги

- Індивідуалізоване
- Висока інтенсивність

Intensive Intervention

- Few students & High Intensity
- Інтенсивне втручання
- Мало учнів
 - Висока інтенсивність

Targeted Group Interventions

- Some students & Higher intensity
- Цільові втручання в групах
- Деякі учні
 - Більша інтенсивність

Core Instruction

- All students
- Загальне навчання
- Всі учні

1 -3%

Ярус 4

1 -5%

Ярус 3

15 -20%

Ярус 2

70 -80%

Ярус 1

Проводяться втручання для учнів з ООП для покращення їх успіхів в академічній та функціональній сферах в максимально інклюзивному середовищі

Учні з низькою успішністю отримують інтенсивніше втручання у малих групах з щотижневим моніторингом

За результатами скрінінгу учням надіється більш інтенсивний психолого- педагогічний супровід в групах цільового втручання

Всі студенти навчаються за загальним навчальним планом, з високими навчальними стандартами та чітко визначеними очікуваними результатами

ДОДАТКИ

Додаток А

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Початкова освіта»

КУРСОВИЙ ПРОЄКТ

зі спеціалізації «Англійська мова»

Передовий досвід та авторські методики
на тему

Студентки (студентів) _IV_ курсу, групи _____
спеціальності 013 «Початкова освіта»

_____ (оцінка)

_____ (оцінка)

_____ (оцінка)

Керівник: Сидорів Сергій Мирославович, викладач вищої категорії

Члени комісії: _____
(підпис)

Члени комісії: _____
(підпис)

Члени комісії: _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (прізвище та ініціали)

м. Івано-Франківськ – 2025 рік

ЗМІСТ

ПАСПОРТ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ 5

РОЗДІЛ 1 (Заголовок розділу)

 1.1 (Заголовок підрозділу)

 1.2

 1.3.....

РОЗДІЛ 2 (Заголовок розділу)

 2.1 (Заголовок підрозділу)

 2.2.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Івано-Франківський фаховий коледж
Циклова комісія професійної та практичної підготовки
спеціальності «Початкова освіта»

Дисципліна Передовий досвід та авторські методики

Курсовий проєкт зі спеціалізації «Англійська мова»

Курс IV

Група _____

План реалізації та рецензія на курсовий проєкт

(прізвище та ініціали студента (студентів))

Тема роботи _____

Дата видачі завдання _____

Термін здачі закінченої роботи _____

Рецензія на курсовий проєкт

Роботу рекомендовано до захисту

_____ Керівник _____
(дата) (підпис)

Сидорів С.М.
(прізвище та ініціали)

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

Назва етапу	Види діяльності	Виконавці	Термін виконання
Підготовчий	Вибір теми курсового проєкту Розробка проблемних питань		03.02.2025 16.02.2025
Моделюючий	Формулювання завдань роботи. Вибір засобів і методів вирішення завдань. Визначення способів збору та аналізу інформації. Визначення способу представлення результатів (форми курсового продукту) Розподіл завдань (обов'язків) між учасниками проєкту.		
Діяльнісний	Опрацювання джерел Поетапне виконання завдань проєкту Аналіз інформації Формулювання висновків.		
Заключний	Доопрацювання проєкту з урахуванням зауважень і пропозицій керівника Аналіз виконання проєкту, досягнутих результатів (успіхів і невдач і їх причин) Підготовка звіту про хід виконання проєкту з поясненням отриманих результатів (можливі форми звіту: усний звіт, усний звіт з демонстрацією матеріалів, письмовий звіт) Публічний захист проєктів		

Студент(и) _____

Керівник Сидорів С.М.
(прізвище)

(підпис)

“ _____ ” _____ 2025 р.

ПАСПОРТ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ (взірець)

<i>Назва проекту</i>	"Педагогічні умови використання дитячого фольклору англomовних країн як засобу формування мовленнєвої компетенції молодшого школяра в інклюзивному освітньому просторі".
<i>Проблема та її актуальність</i>	Сучасні тенденції розвитку суспільства спричиняють появу нових підходів до вивчення іноземних мов. Даний курсовий проєкт адресує питання раннього вивчення мов та організацію інклюзивного освітнього середовища через призму традиційного використання фольклору. Проблема формування комунікативних компетентностей молодшого школяра особливо актуальна в час глобалізаційних змін. Комунікативні компетенції, зокрема іноземною мовою, визначені ключовими в Концепції Нової української школи, але нестача дидактичних та методичних (в тому числі наочних) матеріалів диктує потребу в їх розробці, адаптації та вдосконаленні. Виклики часу, зокрема провадження інклюзивного навчання в освітній процес вимагають розробки нового підходу до вивчення граматичних категорій, лексичних одиниць та формування соціальних навичок. Для формування комунікативної компетенції англійської мови, не перебуваючи в країні досліджуваної мови, завданням учителів є створення реальних й уявних моделей спілкування на уроці іноземної мови, використовуючи для цього різні методи й прийоми роботи.
<i>Автори - розробники проекту</i>	Квіткова Валентина Андріївна Веселовська Інна Петрівна Софій Роксолана Федорівна
<i>Цільова група</i>	Педагоги закладів освіти, студенти, викладачі англійської мови.
<i>Мета проекту</i>	Збір, аналіз, узагальнення та опрацювання інформації про умови, форми, методи і прийоми застосування фольклорних матеріалів при вивченні англійської мови на початковому етапі.
<i>Завдання проекту</i>	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати теоретичний аспект проблеми; • розкрити сутність понять інклюзивна освіта, етапи та методи роботи з казкою, візуальні засоби навчання, метод проєктів, граматичні казки, лексичні казки.

- означити основні вимоги до вчителя у плануванні та застосуванні засобів наочності під час вивчення англійської мови
- розробити та виготовити візуальний наочний комплекс формування іншомовної компетенції та пакет навчально-методичних матеріалів, що забезпечують розкриття змісту проєкту;
- розробити рекомендацію-анотацію щодо використання аудіо-візуального наочного комплексу формування іншомовної компетенції на тему «Nursery Rhyme: Little Bo-Peep»

Очікувані результати

Навчальний стенд «Nursery Rhyme *Little Bo-Peep*»

Характеристика проєкту:

- ✓ *За проектною діяльністю;* Інформаційний
- ✓ *За тривалістю;* Довготривалий
- ✓ *За кількістю учасників.* Груповий

Терміни реалізації проєкту 03.02.2025.- ____ .05.2025

Презентація проектного продукту

АНОТАЦІЯ

Візуальний інтерактивний наочний комплекс з формування іншомовної компетенції учнів початкових класів в інклюзивному освітньому середовищі, електронний ресурс

«назва курсового продукту, наприклад Nursery Rhyme Little Bo-Peep»

З нової сторінки

ПРИЗНАЧЕННЯ ПРОДУКТУ: Візуально-мультимедійний інтерактивний наочний комплекс з формування іншомовної компетенції учнів початкових класів в інклюзивному освітньому середовищі та електронний ресурс призначений для студентів спеціальності «Початкова освіта», «Дошкільна освіта», педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи, викладачів вищих навчальних закладів, викладачів англійської мови, спеціалістів з освітньої інклюзії, а також студентів з особливими освітніми потребами та інвалідністю.

МЕТА РОЗРОБКИ:

- ✓ методичний та дидактичний супровід дисциплін «Методика навчання англійської мови», «Передовий досвід і авторські методики»;
- ✓ допомога педагогам щодо структурованого викладу матеріалу;
- ✓ оптимізація самостійної роботи учнів та студентів;
- ✓ контроль та самоконтроль знань;
- ✓ організація різних форм роботи в межах закладу освіти;
- ✓ впровадження принципів інклюзивного навчання та інноваційних технологій;

- ✓ поширення ідей взаємопідтримки, поваги, соціально прийнятих правил поведінки, рівних прав та можливостей, адвокації, самоадвокації, нульової толерації булінгу, гендерної паритетності, патріотизму та запрошення до активної і творчої позиції юних українців,
- ✓ інтеграція інклюзії у вивчення англійської мови на рівні дидактичних засобів навчання.

ПЕРЕЛІК ЗАПРОПОНОВАНОГО МАТЕРІАЛУ:

- ✓ Портабельний постер, стійкий до механічних та інших впливів. Формат 80 x 180 см. Повноколірний друк фарбою екосольвент (нетоксична та безпечна для використання у житлових приміщеннях та при роботі з дітьми);
- ✓ Додаткові друківані матеріали;
- ✓ матеріали проекту в електронній формі (цифровий постер у форматах jpg та TIFF (файл злитий, без слоїв, без альфа-каналів, без масок, кольорова модель СМУК, профіль – Euroscale Coated v.2);
- ✓ електронна наочна презентація.

ПРАКТИЧНА ЗНАЧУЩІСТЬ:

Запропоновані матеріали забезпечуватимуть студенту, викладачу, педагогу ПШ та ЗДО можливість для:

- ✓ Впровадження інклюзивних практик;
- ✓ Соціалізації учнів;
- ✓ Інформаційної підтримки;
- ✓ Ілюстрування;
- ✓ Економії часу і матеріальних засобів;
- ✓ Електронного редагування зображення та тексту в графічних редакторах, зміни розмірів без втрати візуальної якості.

Використання візуально-мультимедійного інтерактивного наочного комплексу з формування іншомовної компетенції молодших школярів та учнів початкових класів з врахуванням інклюзивного компоненту та електронного ресурсу може проводитися на будь-якому етапі заняття.

Запропонований комплект матеріалів відповідає всім дидактичним принципам: науковості, систематичності, послідовності, зв'язку з практикою, доступності, наочності.

Розділ навчального матеріалу подається частинами, зручними для сприйняття. Інформація відрізняється чіткістю, лаконічністю, доступністю.

Різні способи візуалізації створюють особливу наочність завдяки розташуванню елементів змісту в нелінійному вигляді та виокремленню логічних та причинно-наслідкових зв'язків між ними. Така наочність дозволяє довгочасне запам'ятовування матеріалу.

ІНКЛЮЗИВНІ ОСОБЛИВОСТІ:

- ✓ відповідне графічне вирішення.
- ✓ актуальна лексика та соціокультурні ситуації для молодших школярів і учнів молодших класів.
- ✓ ілюстративний та текстовий матеріал: смайлики, наївні дитячі і авторські малюнки, персонажі та алюзії до дитячих вітчизняних та зарубіжних фільмів.
- ✓ дружня кольорова гама та шрифти для людей з дальтонізмом.
- ✓ піктограми, вербалізація та контроль емоційних станів, що допомагає при роботі з людьми з розладами аутичного спектру.
- ✓ універсальний дизайн в освіті (аудіокниги, iPod, піктограми)..
- ✓ мотивація, підняття самооцінки та віри в свої сили.
- ✓ ствердження ідеї різності та рівності, закріплення позитивної можливості та згуртування учасників навчально-виховного процесу.
- ✓ правила гармонійного співжиття, взаємодопомоги та кооперації. Ввічливі форми звертання, навички просити, отримувати та надавати дозвіл. Уміння домовлятися, визначати та дотримуватись правил.
- ✓ анкоризація уваги та рекапітуляція знань, вражень та уявлень, отриманих під час виконання інших завдань, які будуть подаватися в індивідуальній, парній та роботі в малих групах на занятті.
- ✓ естетична та невербальна комунікація прогресивних ідей, наприклад на перервах, під час батьківських зборів, гостьових візитів чи педагогічної практики.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ:

Комплект матеріалів, як форму наочного навчання можна використовувати у вигляді демонстраційного та роздаткового матеріалів, на лекційних, практичних заняттях, під час індивідуальної та самостійної роботи.

Можливі: фізичне (постер, додаткові матеріали) та віртуальне і дистанційне (онлайн, мультимедіа-проектор, дисплей) презентування.

Форми використання комплекту матеріалів викладачем чи педагогом ПШ та ЗДО:

- ✓ первинне засвоєння основ теми;
- ✓ робота з підручником та додатковими джерелами і літературою;
- ✓ контроль та самоконтроль знань;
- ✓ повторення та доповнення тем;
- ✓ встановлення внутрішньо предметних та міжпредметних зв'язків;
- ✓ застосування елементів універсального дизайну та інклюзивних практик при подачі і засвоєнні навчального матеріалу та оцінюванні.

Список використаних джерел

- Методичні вказівки до виконання курсового проекту зі спеціалізації «Англійська мова» / уклад. І. М. Кравченко, С. М. Сидорів. Івано-Франківськ, 2020.
- Методичні рекомендації до виконання курсового проекту зі спеціалізації «Англійська мова: організуємо інклюзивне освітнє середовище в ЗДО» / автор-укладач С. М. Сидорів. Івано-Франківськ, 2021. 28 с.
- Навчальний курикулум з інклюзивної освіти / уклад. Л. М. Сидорів, О. А. Тельна, Т. М. Цегельник, С. П. Яланська, Н. М. Атаманчук, О. С. Деркачова, за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г. М., 2020. 198 с.
- Освітні технології : навчально-методичний посібник / за ред. О. М. Пехоти. К. : АСК, 2002. с.152-154
- Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 р. № 463-IX. Відомості Верховної Ради. 2020. № 31, С. 226). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n145> (дата звернення: 07.12.2024).
- Селепій О.Д., Салига І.М. Основні вимоги до виконання і захисту курсових проектів: методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2020. 31 с.
- Федорчук В.В. Педагогічні технології в початковій школі: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014.
- Sydoriv, S. (2023). Training Educators to Foster Inclusion and Resilience: Lessons From Ukraine. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 10(1), 167-186. <https://doi.org/10.15330/jpnu.10.1.167-186>.